

Konvertér raw-fotos UDE I MARKEN

Af Nils Wille Christoffersen

Nu er det blevet endnu mere oplagt at skyde i raw, når du er på farten. De nye kameraer **BILLEDBEHANDLER NEMLIG DET RÅ FORMAT DIREKTE I MENUEN** og byder endda på funktioner, hvor selv Elements ikke kan være med.

Der er mange glæder ved at skyde i raw-formatet. Du kan hente flere detaljer frem i højlys og skygger, eksponeringen behøver ikke sidde lige øjet, og hvidbalancen kan sagtens justeres på plads efterfølgende uden det mindste tab af billedkvalitet. Du behøver heller ikke bekymre dig om, hvorvidt du nu har indstillet kontrast og skarphed optimalt til motivet på forhånd. Det er bare at skyde løs.

Raw-filerne skal selvfølgelig lige konverteres, og det har hidtil betydet, at pletskuddene først skulle overføres til computeren og åbnes i en raw-konverter. Men sådan behøver det ikke være længere. Mange nyere kameraer har nemlig deres helt egen raw-konverter indbygget, så du kan ændre dine digitale negativer til jpeg i et snuptag. Og ofte er den ganske kompetent, idet du kan justere alt fra eksponering over hvidbalance til optiske fejl. Det sidste kan du fx ikke med Elements, så der har du allerede den første grund til at lære funktionen nærmere at kende. Der er dog også en række andre gode grunde til at blive gode venner med dit kameras indbyg-

gede raw-konverter. Hvis familie eller venner gerne vil have et par af de fine raw-skud, du lige har skudt på et besøg hos dem, kan du nemt og hurtigt gemme dem i jpeg, så de straks kan få glæde af dem. Det er noget mere besværligt at skulle huske at konvertere de ønskede raw-filer og sende dem, når du først er kommet hjem.

Ofte er det heller ikke en mulighed at give omgangskredsen originale raw-filer, for de færreste mennesker, der ikke har foto som hobby, aner, hvad de skal stille op med dem.

Slut med ventetid

Funktionen er også oplagt til fotorejsen eller ferien. Du kan fx konvertere pletskuddene til små jpeg-filer, som nemt kan lægges op på fx Facebook og dermed deles på farten. Det kan også være, at du har brug for mere plads på hukommelseskortet på den lange rejse. Her konverterer du så de mere ordinære skud til jpeg og sletter de originale raw-filer, og er du på en længere tur eller rejse, kan du med fordel slå ventetiden ihjel ved at justere dine fotos til perfektion.

Endelig er funktionen en stor hjælp, hvis du lige har investeret i et helt nyt kamera. Det tager nemlig ofte en del tid, før markedets raw-konvertere bliver opdaterede til at kunne læse raw-filerne fra dit spritnye kamera. Men så kan du i stedet bruge den indbyggede og få langt flottere resultater end med jpeg, mens du venter på opdateringerne.

Så det er bare om at komme i gang med at lære kameraets indbyggede raw-konverter at kende. Den er faktisk slet ikke svær at benytte, og den kan sagtens tage kampen op mod den i Elements. ■

Her finder du funktionen

Vi har her samlet en liste over de mest udbredte nyere kameramodeller med en stærk raw-konverter indbygget og fortæller, hvor du typisk finder den på netop dit kameramærke. De fleste mærker er med, dog gælder det endnu ikke for hverken Panasonic eller Sony.

Canon

Hos Canon befinder raw-konverteren sig under tredje faneblad i menu-systemet. Vælg her det andet underpunkt og funktionen kaldet RAW-billedbehandling.

EOS 60D | EOS 7D
EOS 5D Mark III | EOS-1D X

Fujifilm

Funktionen vælges hos Fujifilm under den første af de to afspilningsmenuer. Her vælger du det øverste menupunkt kaldet Raw-konvertering.

X-Pro1 | X-E1 | X100
X10 | XF1 | XS-1

Mange nyere kameraer kan behandle raw-billeder.

JPEG

RAW

Der er næsten ingen detaljer at redde i højlysene, så skyerne forbliver én stor, hvid plamage.

Farverne holder ikke mætningen, når man lysner skyggefyldte områder på en jpeg-fil.

Det er muligt at redde rigtig mange nuancer i højlysene, så skyerne får bedre tegning end med en jpeg-fil.

Man kan sagtens lysne skyggerne på en raw-fil og få flotte, farvemættede detaljer frem.

Nikon

Du finder funktionen under det femte faneblad kaldet Retoucheringsmenu i menuen. Vælg derefter menupunktet NEF-behandling (RAW).

D3200 | D5200 | D7000
D600 | D800/E | D4

Olympus

Raw-konverteren aktiveres under tredje faneblad kaldet Gengivemenu. Vælg Rediger og Red. Rådata for at aktivere billedbehandlingen af en raw-fil.

XZ-1 | XZ-2 | OM-D E-M5
PEN E-PM2 | PEN E-PL5 | E-5

Pentax

Vælg at få vist et raw-billede med afspilningsknappen. Tryk på pilestasten, der peger ned, og vælg ikonet med RAW og en pil, der vender ned. Tryk på OK.

K-01 | K-30 | K-5
K-5 II | K-5 IIs

Samsung

Man kan her kun billedbehandle én ting, før raw-billedet gemmes som jpeg. Få vist et raw-skud på skærmen, tryk på Fn-knappen, og justér.

NX20 | NX210
NX1000

Alt det kan du justere

Her får du et overblik over de vigtigste muligheder for billedbehandling, når du justerer raw-filerne direkte i kameraet. Det er let at følge med undervejs, for når du ændrer en indstilling, kan du straks se resultatet på skærmen.

EKSPONERING

Lysstyrkejustering

☀️ ±1/3

-1 | | | | | +1

Hvis billedet er blevet under- eller overbelyst, kan du justere eksponeringen på plads. Det kan ske i intervaller på en tredjedel blændetrin, hvilket matcher de spring, som fx eksponeringskompensationen bruger. På Olympus kan du justere helt op til tre blændetrin.

HVIDBALANCE

Farvetemperatur

AWB AWB ☀️ 🏠 ☁️ 💡 ⚡️ K

◀ 6500 ▶

Indstilling af hvidbalancen efter optagelsen er en af de store fordele ved raw. Du kan vælge faste indstillinger som fx solskin, skygge og blitz, eller du kan finjustere farvetemperaturen præcis i kelvin. Hold øje med hvide og lysegrå områder for at ramme den korrekte tone.

BILLEDSTIL

Brugerdefineret

F: 📷 A: ⚙️ S: ⚙️ P: ⚙️ N: ⚙️ 1: ⚙️ 2: ⚙️ 3: ⚙️

Landskab

☉ | | | | |

☉ | | | | |

🔍 | | | | |

🌑 | | | | |

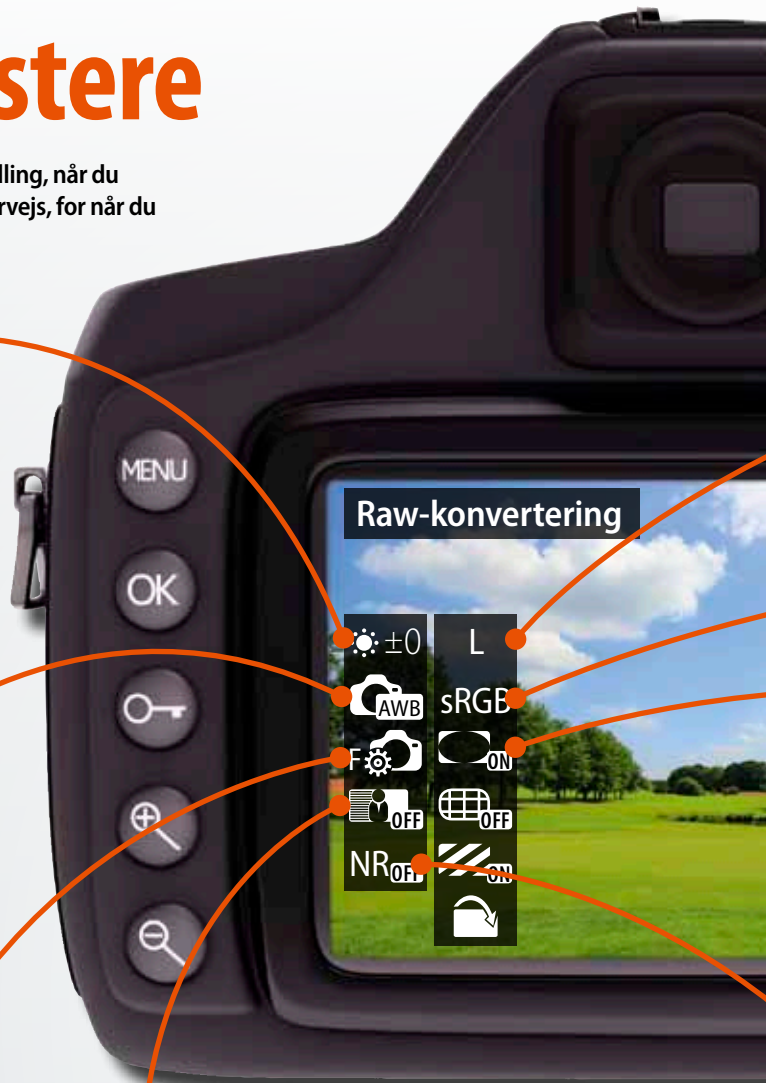
Du kan frit vælge kameraets billedstile som fx landskab og portrætter eller skræddersy en brugerdefineret. Her kan du justere skarphed, kontrast, farvemætning og farvetone direkte på kameraets skærm.

LYS OG SKYGGE

Kontrastoptimering

☹️ OFF ☹️ ☹️ ☹️

Ingen raw-justeringer uden mulighed for at hente detaljer frem i skygger og højlys. Funktionen hedder fx Auto belsynings optimering hos Canon og D-Lighting hos Nikon. Jo kraftigere en indstilling, jo mere lysnes skyggerne, mens detaljer i højlysene reddes frem.

Værd at vide om...

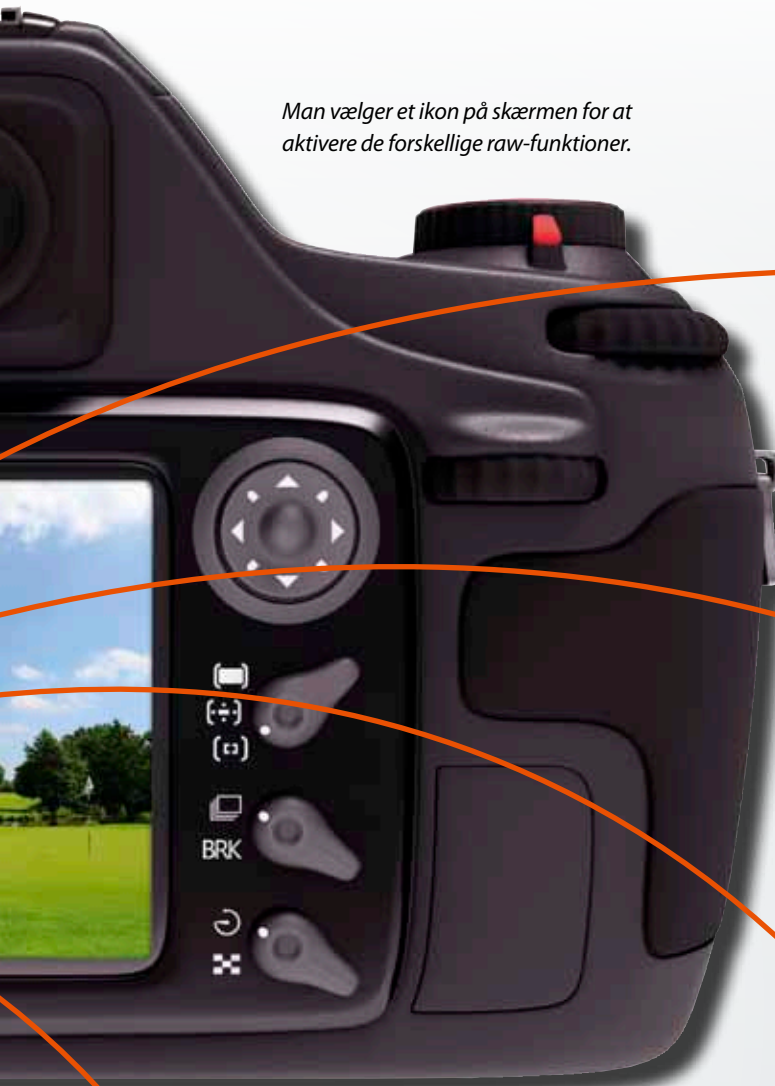
OPTISKE FEJL

Kameraets indbyggede raw-konverter retter optiske fejl fra producentens egne objektiver. Kommer en ny optik på markedet, vil det være nødvendigt at opdatere kameraets firmware for at få glæde af funktionen. Man kan kun rette fejl som vignettering og fortegning, hvis kameraet genkender objektivet.

AT GEMME

Når du har konverteret et billede og gemt det som jpeg, vil den originale raw-fil blive bevaret på hukommelseskortet. Du kan senere konvertere den på ny med et program på computeren, helt som du plejer. Den konverterede jpeg-fil kan selvfølgelig overføres på samme måde som enhver anden billedfil.

Man vælger et ikon på skærmen for at aktivere de forskellige raw-funktioner.

JPEG-KVALITET

L 18M 5184x3456
M1 M2 S
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Du kan frit indstille kvaliteten af den jpeg-fil, som du gemmer efter konverteringen. Vælg en høj opløsning, der bliver angivet i pixels, og indstil komprimeringsgraden. Skal filen uploades til fx Facebook via smartphone, så vælg en lav kvalitet for at få den til at fylde mindre.

FARVERUM

Adobe RGB
sRGB **AdobeRGB**

Det er muligt at vælge, hvilket farverum du vil gemme den konverterede fil i. Groft sagt skal du vælge sRGB, hvis billedet skal vises på skærmen og internettet, mens AdobeRGB er klart det bedste, når det gælder print. Det sidste indeholder langt flere nuancer af især grøn, men vises ikke altid korrekt på skærme.

OBJEKTIVFEJL

Korrektion af eksponering i hjørner

ON
 OFF
 ON

De fleste kameraer byder på muligheden for automatisk at rette objektivets optiske fejl, hvis du skyder i jpeg. Denne funktion er også tilgængelig, når du konverterer raw-filer. Du kan vælge korrektion for vignettering, fortæning og kromatisk aberration hver for sig.

GEM

Det giver måske sig selv, men konverteringen bliver først udført og billedet gemt, når man vælger ikonet Gem. Hvis du fortryder dine justeringer og vil begynde forfra, så tryk på INFO.

STØJREDUKTION

Lav
NR OFF **NR** NR NR

Det er selvfølgelig muligt at justere mængden af støjreduktion. Den bruger avancerede algoritmer, som udregnes af billedprocessoren og er på de nyeste kameraer rigtig effektiv. Husk at zoome ind på billedet for at tjekke, når du har valgt en af indstillingerne. Den bør være slået fra på lave ISO-værdier.

KAMERAETS SKÆRM

Det er ikke det samme at billedbehandle på kameraets skærm i forhold til den store computerskærm. Zoom derfor ind på billedet for at tjekke dine justeringer. Det gøres med kameraets knap med en lup på. Indstil skærmens lysstyrke korrekt ved at åbne og justere samme billede på kamera og computerskærm.

UDBRÆNDE HØJLYS

Det kan være svært at vurdere, om højlysene er ved at brænde ud, når man konverterer. Det er derfor en hjælp at slå funktionen Højlysadvarel til, så vil højlysene blinke, hvis de brænder ud. Nu kan du justere fx eksponering og kontrast. Aktivér advarslen i menuen, inden du åbner kameraets raw-konverter.

Duellen: Kameraet vs. Elements

Når det handler om at være tilgængelig hvor som helst og når som helst, vinder kameraets indbyggede raw-konverter klart over Elements, der kræver, at du medbringer en computer. Men hvad med funktionerne? Vi har sat de to muligheder stævne for at se, hvordan kameraet klarer sig mod den traditionelle løsning på computeren.

FUNKTION	KAMERAETS RAW-KONVERTER	ELEMENTS' RAW-KONVERTER	AFGØRELSE
HVIDBALANCE	Man kan finjustere hvidbalancen præcis med kelvin. Farvebalancen mellem grøn og magenta er dog placeret under funktionen billedstile.	Man kan let klikke med en pipette på det, der skal være neutralt. Farvebalancen mellem grøn og magenta til at rette lys fra lysstofrør er lige ved hånden.	Uafgjort. Elements er lettere at bruge, men kameraets funktion er lige så stærk, når man offerer tiden ved krævende lys.
EKSPONERINGEN	Man kan let og effektivt justere et eller op til tre blændetrins eksponering i forhold til optagelsen. Det fungerer lige så godt som software.	Ved at holde Alt-tasten nede på computeren er det muligt at tjekke præcis, om der er nogle højlys, som brænder ud i billedet. Der er op til fire blændetrins justering.	Det er sjældent, at man har behov for at justere eksponeringen mere end et eller to blændetrin. Duellen ender uafgjort.
LYS OG SKYGGE	Kameraets indbyggede funktion til at lysne skygger og redde højlys er ganske effektiv. Kun i meget kontrastrege motiver kan man ønske sig mere.	Den nye raw-konverter i Elements 11 er blevet rigtig stærk til netop denne opgave. Man kan sagtens gå meget kraftigere til værks uden at få problemer med resultatet.	Her vinder Elements klart. Det er især i meget kontrastfyldte motiver som modlys, at den virkelig trækker fra.
OPTISKE FEJL	Her får du rigtig gode muligheder ved at bruge kameraproducentens optimerede rettelser af vignettering, fortegning og kromatisk aberration.	Funktionen findes desværre ikke i Elements. Du skal investere i enten Lightroom eller Photoshop – og så får du endda stadig kun Adobes bud på en løsning.	En entydig sejr til kameraet. De optiske fejl rettes prompte og er af høj kvalitet. Elements har intet bud på en løsning.
PICTURE STYLES	Kameraet lader dig bruge de billedstile, som producenten har optimeret til billedchippet. Du kan også justere skarphed, kontrast og farvemætning.	Elements benytter de såkaldte kameraprofiler, men det er kun Adobes efterligninger af producentens egne, som er bedre. Farvebalancen kan kun rettes via hvidbalancen.	Mange er utilfredse med, at Elements ikke leverer de samme farver i raw som i jpeg. Det løses ved at konvertere i kameraet.
STØJREDUKTION	Nye kameraer har fået så stærke billedprocessorer, at de let kan lave en både effektiv og stærk støjreduktion uden at ødelægge detaljerne.	Raw-konverteren i Elements 11 er rigtig stærk til at fjerne lysstøj, men man skal mestre en lang række forskellige skydeknapper for at få det optimale resultat.	Kameraet vinder på brugervenligheden. Feinschmeckere sætter pris på Elements, men resultatet er ikke altid bedre.
HASTIGHED	Kameraet viser raw-billederne uden forsinkelse, og det tager ikke meget mere end ét til to sekunder at åbne dem i den indbyggede raw-konverter.	Det tager noget tid at åbne en raw-fil i Elements for slet ikke at tale om den tid, det tager at overføre filerne til computeren. Det er alt i alt tidskrævende.	Klar fordel til kameraet. Du skal ikke kopiere filer og lede på computeren. Kameraet åbner også raw-filerne hurtigere.

KONKLUSION

Den indbyggede raw-konverter i kameraet er stærk og giver glimrende resultater på farten. Fjernelsen af alle optiske fejl, billedstile med de farver, du er vant til fra jpeg-filerne samt hastigheden giver en entydig sejr. Bevares, hvis du står med raw-billeder optaget under vanskelige lysforhold, eller som er kontrastfyldte, er det en fordel at bruge raw-konverteren på computeren. Det gælder især, hvis du har investeret i en avanceret raw-konverter som fx Lightroom. Men det kræver en kraftfuld computer.

